

Številka zadeve: U-I-309/13, Up-981/13

Datum odločbe: 14.1. 2015

Področje: Mednarodna zaščita

Izrek: Člen 16.b Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo) je bil v neskladju z Ustavo. Odločitev iz prejšnje točke se izvrši tako, da v še nepravnomočno končanih postopkih odločanja o združitvi družine pristojni organ lahko izjemoma šteje za družinskega člana tudi drugega sorodnika osebe s priznanim statusom begunca, ki ni bil določen v 16.b členu Zakona o mednarodni zaščiti, če posebne okoliščine iz 24. točke obrazložitve te odločbe govorijo v prid združitvi družine v Republiki Sloveniji. Sodba Vrhovnega sodišča št. I Up 423/2013 z dne 14. 11. 2013 in sodba Upravnega sodišča št. I U 1295/2013 z dne 11. 9. 2013 se razveljavita. Odločba Ministrstva za notranje zadeve št. 2142-276/2010/14 (1312-04) z dne 5. 7. 2013 se odpravi. Zadeva se vrne Ministrstvu za notranje zadeve v novo odločanje.

Dodatno: Odgovor DZ in mnenje vlade

Odločitev: število glasov ZA:PROTI; število PLM, število OLM

SAMO ZA: Miroslav Mozetič, Mitja Deisinger, Dunja Jadek Pensa, Ernest Petrič, Jasna Pogačar, Jadranka Sovdat, Jan Zobec

Izločeni: Glasovala nista: Klampfer in Korpič-Horvat, vendar ni podatka o njuni izločitvi.

POVZETEK ZADEVE:

MNZ in sodišči so odločitev v obravnavanem primeru oprli na stališče, da se bratje in sestre osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, po 16.b členu ZMZ ne štejejo za družinske člane, zato zanje ni mogoče uveljavljati združevanja družine. Po stališču sodišč izpodbijana ureditev v ZMZ ni v neskladju z Ustavo niti z EKČP. Pobudnica zatrjuje, da je obstoj družine odvisen od okoliščin vsakokratnega primera in je vezan predvsem na tesne čustvene vezi. Po oceni pobudnice naj bi 16.b člen ZMZ posegal v pravico do spoštovanja družinskega življenja prosilca za združitve družine, ker naj bi s taksativno naštetimi družinskimi člani, s katerimi se lahko združi, onemogočal ugotovitev, da se lahko v določenih primerih družinsko življenje konstituira tudi z osebo, ki ni izrecno omenjena v tej določbi.

V okviru tretjega odstavka 53. člena Ustave varovano družinsko življenje vključuje temeljno obliko življenjske skupnosti, ki jo v našem družbenem in kulturnem okolju predstavljajo t. i. primarna družina (skupnost zakoncev ter starši in mladoletni otroci) in tiste življenjske skupnosti med drugimi družinskimi člani, ki so zaradi specifičnih dejanskih okoliščin (življenja v skupnem gospodinjstvu, ki sicer ni nujni pogoj, pristnih družinskih vezi, čustvene, finančne ali kakšne druge (s)odvisnosti) v bistvenem podobne primarni družini oziroma imajo enako funkcijo, kot jo ima primarna družina. V skladu z obveznostjo iz tretjega odstavka 53. člena Ustave je država dolžna sprejeti takšno zakonodajo, ki bo beguncu na njenem ozemlju omogočila dejansko izvrševanje pravice do spoštovanja družinskega življenja. Zakonodajalec je možnost uveljavljanja združitve z družino omejil tako, da je naštel družinske člane, za katere lahko begunec uveljavlja združitve družine. Ker je s tako ureditvijo izključil morebitno drugo obliko življenjske skupnosti, ki bi jo glede na specifične dejanske okoliščine konkretnega primera bilo treba šteti za življenjsko skupnost, v bistvenem podobno primarni družini, in s tem za življenjsko skupnost, varovano v okviru pravice do spoštovanja družinskega življenja, je po oceni Ustavnega sodišča nesorazmerno omejil pravico beguncev do spoštovanja družinskega življenja. Ker izpodbijani sodni odločbi in odločba MNZ temeljijo na določbi Zakona o mednarodni zaščiti, za katero je Ustavno sodišče ugotovilo, da je bila v neskladju s pravico do spoštovanja družinskega življenja, je bila tudi z izpodbijanimi odločbami pritožnici kršena pravica iz tretjega odstavka 53. člena Ustave.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

V tem primeru gre za vprašanje združevanja z družino v postopkih z mednarodno zaščito zato ekonomska dimenzija ni podana.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

V tem primeru gre za vprašanje združevanja z družino v postopkih z mednarodno zaščito, torej za razmerje med posamezniki in državo, zato družbena dimenzija ni podana.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA: vsi ostali	1	1			

V tem primeru gre za vprašanje združevanja z družino v postopkih z mednarodno zaščito zato gre za avtoritarno dimenzijo, namreč v kolikšni meri ohraniti v veljavi obstoječo pravno ureditev ozke in taksativno oblikovane opredelitve družinskih članov v azilnih postopkih. US se, močno sklicujoč na mednarodno pravo, odloči za široko, kontekstualno razlago pojma primarne družine ter tako odloči izrazito v prid pravice posameznika do združevanja z družinskimi člani v postopkih z mednarodno zaščito. Tudi sam izrek, kjer kljub spremenjenemu zakonu naloži upoštevanje njegove sodbe še v vse pravnomočno nedokončanih postopkih, priča o tem, da je sodba na poziciji S 1. Protisodba PS pa bi bila na poziciji 5, US bi v celoti ohranilo v veljavi obstoječo zakonsko ureditev ter potrdilo odločbo ministrstva in sodbe sodišč.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	4	<i>Mednarodno pravo je jedro odločitve.</i>

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	<i>Odloči izrecno drugače, kot predlaga vlada.</i>